

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülete

8200 Veszprém, Jutasi út 18/2.

IX. évfolyam 2012/3. sz.

Kedves Kollégák!

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülete valójában nem a naptári évek múltával „korosodik”, története, éveinek száma egy-egy közgyűléstől közgyűlésig terjedő időszak lezárultával gyarapszik. Veszprémben ismét befejeződött egy változatos periódus, a Hírlevélbe érkező kéziratokat rendezgetve folyamatosan rajzolódott a közeli múlt. Az „időszámítás” könyvtárainkban azonban más és más: az oktatási intézményekhez kapcsolódó könyvtárakban új tanév kezdődött, de a nyári szabadságról visszatérők is biztosan megtapasztalták az újrakezdés élményét. Reméljük, hogy a most közreadott Hírlevél hasznos összefoglalást ad mindannyiunknak az elmúlt időszakról, s hogy dokumentálni tudjuk továbbra is a bennünket érintő eseményeket – segítve egymást ily módon is – a biblio@sapientia.hu címre várjuk a Kollégáktól a könyvtárainkban történt eseményekről a híradásokat, rendezvényeiről a tudósításokat, új könyvek megjelenéséről az ismertetőket.

Török Beáta

Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtára

ELNÖKI BESZÁMOLÓ

az Egyházi Könyvtárak Egyesülete 2011-2012-es évadának eseményeiről

Kedves Kollégák!

Beszámolómban a legutóbbi közgyűlés óta eltelt időszak alatt végzett munkáról szeretnék számot adni.

A tavaly nyári pécsi közgyűlésünkben elhangzott beszámolómban arról szoltam, hogy a 2010-11-es évad mennyi változást hozott a kultúrpolitikában, melyekre reagálnunk kellett. Ez a folyamat folytatódott az elmúlt egy évben is.

Még 2011-ben került sor a könyvtárosok ingyenes múzeumlátogatását biztosító rendelet módosítására. Eleinte arról szoltak a hírek, hogy teljesen eltörlik ezt a

kedvezményt, később a szakmai szervezetek tiltakozására annyiban módosították, hogy a 400 főnél nagyobb létszámú szakmai szervezetek tagjai élhetnek az ingyenes látogatás jogával. Ez a könyvtári szervezeteknél gyakorlatilag csak az MKE-t jelenti. Habár a MELTE és az EME vezetésével közösen kértük Szócs Géza és Szászfalvi László államtitkárokat, hogy az egyházi gyűjtemények dolgozóinak is adják meg ezt a kedvezményt, elutasító választ kaptunk. Sajnos más szakmai szervezetek hasonló

kéréseit is elutasították, hivatkozva az ország nehéz gazdasági helyzetére.

Könyvtári jogszabályok változása, a rendszer átalakítása az egyházi könyvtárakat közvetlenül kevésbé érintették, mint például a megyei könyvtárakat. Azonban a könyvtári rendszer átalakítását nekünk is figyelemmel kell kísérnünk. Például a kulturális örökség digitalizálását feladatul vállaló MANDA – Magyar Nemzeti Digitális Archívum későbbi fejlesztési tervei között az egyházi gyűjtemények részvétele is szerepel.

Számunkra fontos esemény volt a Nemzeti Kulturális Alap átalakulása. 2011-ben még részt vettünk az NKA stratégia kialakításában, mára ez a stratégia elvesztette jelentőségét. Az NKA új vezetést kapott L. Simon László személyében. Az NKA pénzügyi lehetőségei beszűkültek. A kuratóriumok terén is nagy változások történtek. A könyvtári, levéltári és múzeumi terület kollégiumait egy Közgyűjteményi Kollégiumba vonták össze. Ez automatikusan azzal az eredménnyel járt, hogy a rendelkezésre álló források elosztásában a három közgyűjteményi ágnek egyeztetnie kell egymással. Ez kvázi versenyhelyzetet teremt. Habár a Közgyűjteményi Kollégiumban kicsit nagyobb a könyvtáros tagok száma, mégis számolnunk kell ennek következményeivel.

A megváltozott körülményeket tükrözte a 2012. I. félévi pályázati kiírása. A kiírás valamennyi ágazatot érintette, az egyházi könyvtárakat mégis szinte teljesen kizárta a pályázók köréből. Különösen is fájdalmas volt, hogy az ideiglenes kiállítások megrendezésére szóló kiírásra az egyházi könyvtárak nem pályázhattak, ezzel szemben akár a falusi könyvtárak is

nyújthattak be pályázatot. Tiltakozásunkat eljuttattuk az NKA Közgyűjteményi Kol-

légium vezetőjéhez, Kenyeres István úrhoz. Később telefonon is egyeztetünk a kérdésről. A válaszlól részletesen beszámoltunk az EKE levelezőlistán. Az elnök úr sajnálatát és értetlenségét fejezte ki, hogy az egyházi könyvtárak kimaradtak a kiírásból. Felajánlotta, hogy az esetleges maradványösszeg terhére kiír számunkra egy pályázatot. Ez azonban nem sok reménnyel kecsegtetett minket. Elmondta azt is, hogy a II. félévi pályázatban várhatóak restaurálási pályázatok, kifejezetten az egyházi könyvtárak számára. Kis örömet jelent, hogy a kérdéses pályázati kiírásra néhány egyházi könyvtár mégis tudott érvényes pályázatot benyújtani, és nyert is a pályázatuk. A Kenyeres Istvánnal folytatott telefonbeszélgetések során, illetve Ramháb Máriával, az NKA Bizottsága könyvtáros tagjával beszélve az az érzés alakult ki bennem, hogy az NKA számára az egyházi könyvtárak leginkább csak a restaurálási pályázatok kapcsán merülnek fel, mintha az egyedüli munkánk a restaurálás és őrzés volna. Elismerve, hogy az NKA-nak súlyoznia kell a gyűjteménytípusok és a támogatott feladatok között, mégis egyoldalúnak gondolom az egyházi könyvtárak ilyen megítélését.

Az NKA pályázatok esete rámutat arra, hogy az egyházi könyvtárakról még a szakmán belül is él az a torz kép, amely szerint az egyházi gyűjtemények zártak, csak restaurálnak, őriznek, időnként csoportokat vezetnek, de ezen kívül más tevékenységet nem végeznek. Ezen a képen minél előbb változtatni kell, mert ezzel a folyamatos versenyhátrányunk a pályázatok terén is növekszik.

Már az előző évi beszámoló témája volt, hogy a Márai-program I. fordulójából kimaradtak az egyházi könyvtárak. Mint arról Pécssett is beszámoltam, igyekeztünk lobbizni a részvételünk érdekében. Habár ezzel erős ellenérzéseket is kiváltottunk, mégis eredményesnek tűnik a tiltakozásunk. A II. fordulóban való részvételre 41 könyvtárt hívtak meg, és összesen 22.400.000 Ft értékben választhatunk a lista könyveiből. A meghívottak listáját az NKA állította össze. Az elosztási arányok meghatározásában pedig láthatóan az előző évi OSAP statisztikai jelentésekben szereplő olvasói létszámok voltak az irányadóak. Az elsődleges mutató a használók, a beiratkozott olvasók száma. Nagyon fontos, hogy minden nyertes könyvtár éljen a lehetőséggel, és használja fel maradéktalanul a nyert összeget.

A tiltakozás másik eredményeként a minisztérium rendkívüli támogatásban részesítette az egyházi könyvtárakat. 1.000.000 Ft támogatást kaptunk állománygyarapításra. Ennek az összegnek a 64 tagkönyvtárnak való kiosztása, szerződéskötések, a beszerzés, az elszámolás összegyűjtése hatalmas terhet rótt volna a támogatás lebonyolítását vállaló intézményre, ugyanakkor egy-egy könyvtárra csak jelentéktelen összeg jutott volna, 15.000 Ft. Ezért az elnökség döntése és a minisztérium engedélye alapján a támogatást közös szolgáltatásfejlesztésre, az Unitas továbbfejlesztésére és a 2012-es évi fenntartási költségek egy részének fedezetére fordítottuk.

A támogatás fedezte négy újabb könyvtár bevonását az Unitasba, köztük olyanok is szerepeltek, akik önerejükben nem tudták volna vállalni a tagságot. Konvertáltuk a Kecskeméti Református Egyházközség Könyvtárának, a budapesti Regnum

Marianum Plébánia Könyvtárának, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Könyvtárának adatbázisait, és folyamatban van a Csurgói Református Kollégium Könyvtára katalógusának konverziója is.

Lehetőségünk nyílt a támogatásból létrehozni egy teljes szövegű keresésre alkalmas elektronikus könyvtár létrehozását is az Unitason belül. Ebben az elektronikus könyvtárban igyekszünk feltárni és kereshetővé tenni az interneten és a könyvtárakban elszórtan található, publikált, vagy publikálásra váró digitális/digitalizált dokumentumokat. Lehetőség van a szerzői jog által védett dokumentumok olyan formájú közzétételére, hogy az ilyen jellegű tartalmakat csak a tagkönyvtárak számítógépein használhassák az olvasók. Így az egy könyvtárban készült, de jogvédett dokumentum a jogszabályok nyújtotta lehetőségeket kihasználva elérhetővé válik a többi tagkönyvtár számára. A fejlesztés kész, a dokumentumok feltöltését a kollégák bevonásával elkezdtuk. Remélhetőleg az elektronikus könyvtár a teljes szövegű kereső mellett arra is alkalmassá válik, hogy eligazodást és áttekintést, egyfajta katasztert nyújtson a történelmi egyházak digitalizált és digitalizálásra váró tartalmi körében.

A támogatásból az Unitas közös katalógusa egy feldolgozó felületet is kap az elektronikus könyvtárba kerülő tartalmak tükrözésére a közös katalógus felületén.

E mellett arra is maradt még a támogatásból, hogy az Unitas egy éves fenntartási költségeinek egy részét finanszírozzuk belőle.

Az Unitas életében fontos mérföldkő, hogy a Ráday Könyvtár - adatainak konvertálása után - az Unitas alapját is szolgáltató Bodza szoftverben kezdte feldolgozni a gyűjteményét. Ez a feldolgozó

munka egyelőre az Unitason történik. Így a Ráday éles, alap adatbázisát az Unitas szolgáltatta.

Az Unitas működését, a szakmán belüli használat – az ismertség növelése érdekében – bemutattam a 2012-es Networkshopon is, itt Veszprémbe, a Pannon Egyetemen. Öröm volt, hogy az Unitas megnyerte a kollégák tetszését, még a rendezvényt záró plenáris ülésen is kiemelték.

Idén februárban a pannonhalmi kollégák felhívták a figyelmünket arra, hogy a Vatera internetes aukciós oldalon feltűnően nagy mennyiségben jelentek meg vélhetően egyházi könyvtárból származó muzeális könyvek. A kötetek bejegyzéseit az eladó igyekezett kitakarni. Kicsit kutatva a körülmények között arra a következtetésre jutottunk, hogy valószínűleg szlovákiai katolikus plébániai könyvtárakból származnak ezek a kötetek. Vélhetően az eladó rendszeresen járja a plébániákat és felvásárolja a muzeális plébániai könyvtárakat. Levéllel fordultunk a Vaterához, és írtunk Gábor Bertalan esperes úrnak. Az esperes úr ígérete szerint püspöki körlevélben figyelmeztetik a plébánosokat a muzeális könyvtár megőrzésére. Ennél többet sajnos nem tudunk tenni ebben az ügyben, de az eset ismét felhívja a figyelmet a vidéki plébániai, egyházközségi könyvtárak sérülékenységére. Ahol még nem mérték fel, nem helyezték biztonságba a muzeális jellegű gyűjteményeket, ott ezt minél előbb meg kell tenni.

Az elmúlt évi közgyűlésen a tagság megszavazta azt a kezdeményezést, hogy az Egyesülésben bevezetésre kerüljön a személyi tagság, tiszteletbeli és pártoló tagság formájában. Ehhez az alapszabály átdolgozására volt szükség. Szeptemberben meghirdettük a tagságnak az alapsza-

bály módosítás lehetőségét, kértük, hogy olvassák át az alapszabályt, és tegyenek javaslatokat az átdolgozásra. Sajnálatos módon egyetlen javaslat sem érkezett. Ezután az elnökség 2011 őszi és 2012 tavaszi elnökségi ülésén is tárgyalta az alapszabály módosítását. Az új tagsági típus mellett az alapszabályban szükség volt további változtatásokra is, ilyen például a székhely és levelezési cím kérdése, amely a pályázatok elszámolásánál folyamatos problémát okozott. Az elnökség által elfogadott tervet két jogással átnéztük. Az alapszabály módosításának megtárgyalása és elfogadása jelen közgyűlés feladata.

Az elmúlt időszakban megújított EKE honlapot is igyekeztünk a frissebb adatokkal feltölteni. Felkerültek az eddig megjelent hírlevelek is. A honlappal kapcsolatos munkákban a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtárának munkatársa, Tegzes Béla segít. A honlappal kapcsolatos nagyobb feladat a tagkönyvtári adatok frissítése volna. Mivel a honlap a névtárnál bővebb adatokat tartalmaz, ezért ehhez adatgyűjtésre lesz szükség.

Az elnökség döntése alapján szeretnénk felújítani a néhány évvel ezelőtt elkezdett EKE-füzetek megjelentetését. Ezek közül évi egy-egy szám mindig az elmúlt évi közgyűlés előadásainak írott változatait tartalmazná. Összre tervezzük az idei konferencia előadásából összeállításra kerülő EKE-füzet megjelenését.

Az elmúlt egy esztendőben az EKE képviseletében részt vettem az MKE vándorgyűlésén és az Informatikai és Könyvtári Szövetség éves közgyűlésein. A legutóbbi, májusban megrendezett IKSZ közgyűlésről szóló beszámolót a legújabb EKE Hírlevélben olvashatják.

A tagság számában is történtek változások. EKE tagságra jelentkezett a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium Könyvtára és a Jezsuita Könyvtárak, és sajnálatos módon anyagi okokból EKE tagságának megszüntetését kérte a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium Könyvtára.

A következő év is sok feladatot tartogat számunkra. A könyvtárak társadalmi és jogszabályi környezete erős változásban van. A minisztériumban folyik a 1997. évi CXI. törvény átdolgozása, aminek keretében valószínűleg elsősorban a megyei könyvtárak megváltozott helyzete miatti változtatásokat fogják bevezetni, de fontos, hogy kövessük a törvénymódosítás menetét, ha lehet, próbáljuk meg az egyházi könyvtárak érdekeit képviselni. Ezzel kapcsolatban szükséges egyeztetnünk a többi szakmai szervezet vezetésével. Hasonló módon a figyelem középpontjába került az e-könyvek kölcsönzési jogának kérdése. Itt a jelenlegi állapotok a könyvtáraknak kedveznek, akik próbálnak ebben a jogban monopóliumot szerezni a könyvtárak kárára. A könyvtári szervezetekkel együttműködve nekünk is meg kell szólalnunk a kérdésben. Remélhetőleg sikerül olyan törvényi szabályozást elérni, ami védeni fogja a könyvtárak jogait. Ugyanígy figyelünk kell a MANDA projekt alakulására, hiszen ezen az új intézményen keresztül születik meg a magyar kulturális örökség digitalizálási stratégiája. Amellett, hogy az egyházi kulturális örökség is a részét képezi a nemzeti kul-

turális örökségnek, a MANDA vezetése külön is számol az egyházi gyűjtemények bevonásával. Fontos, hogy ebben a kérdésben egyeztessünk egymással és az egyházi társszervezetekkel együtt hallassuk a hangunkat.

Végezetül, de nem utolsósorban szeretném megköszönni az elmúlt évi munkáját mindazoknak, akik az EKE életét továbbvitték, segítették. Elsősorban titkárunknak, Orosz Annának köszönöm meg azt a rengeteg áldozatos munkát, ami nélkül az Egyesülés egyszerűen nem működne. Hihetetlenül szerteágazó munkát végez a levelezés, tagdíjak, a pályázatok, a könyvelés és sok-sok itt fel sem sorolható területen. Ugyanígy szeretném megköszönni Zsohovszky Mártának a Sapientia Hittudományi Főiskola Könyvtára vezetőjének az EKE-Hírlevelek összeállításában és sokszorosításában végzett munkáját. Az ő gondosságának köszönhető, hogy Hírleveink ilyen tartalmasak és szépek. Köszönöm Homor Ferencnek az EKE levelezőlista kezelésében végzett munkáját, Köntös Lászlónak és a vezetése alatt álló Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei munkatársainak az Unitas továbbfejlesztésére fordított támogatás befogadása, lebonyolítása és elszámolása terén végzett munkáját, valamint az egész elnökség és tagság elmúlt évi tevékenységét.

Baranya Péter

*Egyházi Könyvtárak Egyesülése
elnök*

TITKÁRI BESZÁMOLÓ

„...ez igazi csapatmunka. Olyan, amelyik úgy működik, hogy annyit kapunk belőle, amennyit beleteszünk. So-

kat tettünk bele, sokat adtunk egymásnak, és sokat kaptunk egymástól – és azt tapasztaltuk, hogy közben jön az áldás.”

Tisztelt Kollégák,
Jelentésemet kezdhethném azokkal a megszokott tényadatokkal, amivel minden évben. Engedtessek meg, hogy most a statisztikától eltekintsek, különösen, hogy ezen a téren a szokásosan kívül gyakorlatilag semmi újat nem tudok mondani. Erre majd jövőre – leköszönésemkor – keríték újra sort.

De a szintén megszokott köszönetnyilvánításomat nem szeretném elhagyni.

Mindnyájunk örömeire jelenik meg negyedévente az EKE Hírlevél. Kézbe véve ezeket a lapokat tartalmában, kivitelében tartalmas anyagba kapunk betekintést. A cikket, tudósítást adók számára is köszönjük, de különösen szeretnék köszönetet mondani a Sapientia Könyvtára munkatársainak, különösen – távollétében is – Zsohovszky Mártának.

Szintén hálával tartozom munkatársaimnak a Ráday Könyvtárban, akik elfogadták és tudomásul vették, hogy vannak időszakok, amikor a munkaidőm nagyobb hányadát az EKÉ-vel való foglalatosság teszi ki.

És nem utolsósorban köszönetemet szeretném kifejezni a pápai, azaz a Dunántúli Református Tudományos Gyűjtemények Könyvtárának, név szerint Köntös Lászlónak és Gerencsérné Szilvinek. 2011-ben a Márai Program I. feléből történt kimaradásunk kompenzációjaként a KIM-től kaptunk 1M Ft-ot, amit az elnökség döntése alapján az Unitas továbbfejlesztésére fordítottunk. Mint szervezet sem az elnyert támogatás szerződését nem írhatta alá az EKE, sem annak lebonyolítója nem lehettünk, hanem önálló jogi személyként nyilvántartott intézmény lehetett csak az ügyben eljáró. Adott lett volna, hogy az EKE kamarását és titkárát adó Ráday

Gyűjtemény fogadja be ezt a projektet, de ezt magánéleti okokból nem tudtam vállalni. A pápaiak azonnal készséggel álltak az EKE rendelkezésére. Ez akkor nekem végtelenül megnyugtató volt, az EKE pedig kiváló munkát kapott.

Pályázatainkról a kamarási beszámoló alkalmával teszek említést.

Amikor készültem ennek a pár gondolatnak a megírására, egy alapgondolat fogalmazódott meg bennem: **az EKE annyi és az, amennyit ki-ki maga beletesz, és amennyit és amit ebből el tud fogadni.**

Beírtam a „keresőbe” ezt a kifejezést: „amennyit mi beleteszünk”. Talán nem csodálkoznak a kollégák, ha azt mondom, hogy minimum 95%-ban receptek jöttek ki. De találtam egy gyülekezeti beszámolót, ahol egy újonnan induló közösségi programról szóló tudósítást olvashattam. Részlet ebből a híradásból: Egyik résztvevő a legelső alkalom végén így köszönt el: „...minden percét élveztem, nagyon sokat kaptam. Dicsőség ezért Istennek, és köszönet minden szervezőnek és résztvevőnek. Mert ez igazi csapatmunka. *Olyan, amelyik úgy működik, hogy annyit kapunk belőle, amennyit beleteszünk. Sokat tettünk bele, sokat adtunk egymásnak, és azt tapasztaltuk, hogy közben jön az áldás.*”

Én is így érzem.

Amikért és akiknek jelentésem elején köszönetemet fejeztem ki, értünk, nekünk dolgoztak.

De ide kell sorolnunk Homor Ferenc kollégánk levelezőlistáját, aminek frissítése és kezelése nélkül sem fontos körleveleinket nem tudnánk – legfeljebb csak postai úton – eljuttatni a könyvtárakba, sem egymást nem tudnánk tájékoztatni

fontos eseményeinkről, vagy egy-egy SOS könyvkeresésre nem lenne módunk.

Gyakorta kapok megkereséseket akár telefonon, akár email-ben, ahol egy-egy jogszabály változására, vagy pályázati lehetőségre hívják fel figyelmünket a kollégák. Ezt is köszönjük, hisz ez is az együtt gondolkodást, közös munkálkodást tükrözi.

Talán első helyen kellett volna említenem az Unitas közös katalógust, aminek nem csak egyik megálmodója, de azóta is motorja az egyesület jelenlegi elnöke. Hogy ez a közös katalógus milyen presztízst jelent közösségileg is és könyvtárainknak egyen-egyenként, talán nem is kell mondani.

De tudnunk kell, hogy ahogy sokszor a titkár munkája is kézzel foghatatlan, úgy a 10 tagú elnökség munkája is gyakran láthatatlan. Hiszen az EKE könyvtárai és munkatársai gyakorta találkoznak olyan rendelkezésekkel, törvényjavaslatokkal, amik egyházi könyvtáraink jelenét és jövőjét egyaránt érintik. Ezek a rendeletek többnyire átmennek az elnökség kezén. Bár láthatatlan feladatot végeznek, de annál komolyabb és súlyosabb kérdésekben tesznek javaslatot, foglalnak állást.

Miért hangsúlyozom mindezt?

Azért, mert még mindig – de gondolom, hogy amíg világ a világ, ez így is lesz –

vannak olyan észrevételek, hogy ezt lehetett volna tenni, azt lehetett volna megélni, egyszóval, elégedetlenségüknek adnak hangot. Erre két válaszom van: az egyik, hogy **tedd meg te magad, ajánlkozz a segítségre, s akkor** – ha van realitása, – **megvalósulhat**. A másik válaszom, hogy valóban lehetett volna még sok mindent csinálni akár az elmúlt évben is, de mindenki a saját munkája mellett, és sokszor a szabadidejét is beleáldozva végzi azt a szolgálatot, amit az EKE-ben betöltött szerepe és lelkiisége megkíván.

S végül, hogy miért tetszett még ez a gyülekezeti beszámoló? Ahogy írta is a hírmondó: „...mert ez igazi csapatmunka. Olyan, amelyik úgy működik, hogy annyit kapunk belőle, amennyit beleteszünk. Sokat tettünk bele, sokat adtunk egymásnak, és sokat kaptunk egymástól – és azt tapasztaltuk, hogy közben jön az áldás”.

Kívánom, hogy az EKE működése a jövőben is jelentse ezt a közösséget mindnyájunk számára, amibe mi magunk is tehetünk – akár szakmait, akár magunkat – hogy aztán hatványozódva sokkal többet kaphassunk vissza.

Köszönöm, hogy meghallgattak.

Orosz Anna

*Egyházi Könyvtárak Egyesülete
titkár*

KAMARÁSI BESZÁMOLÓ

 Kiadásunk két nagy tételét az éves közgyűlés és a közös katalógus üzemeltetése tette ki. Egyéb költségeink a működéssel kapcsolatosak.

Bevételeinket a tagdíjak, konferenciadíjak és támogatások adták. Két pályázaton nyertünk. Az NCA-tól működésre 100 ezer forintot kaptunk, valamint az NKA

jelentős támogatásban részesítette pécsi közgyűlésünket. Ugyancsak pénzbeli adományokkal járult hozzá tavalyi konferenciánkhoz a Béres-Muszka házaspár, a Monguz Kft és az e-Corvina Kft. Ezúton ismételten köszönjük támogatásukat. Jelenlegi ismereteink szerint ez évre is ha-

sonló tételek adják mind a bevételi, mind a kiadási oldalt.

Mostani közgyűlésünk és konferenciánk is részesült az NKA-tól támogatásban. Ugyancsak nyújtottunk be pályázatot a Wekerle Sándor Alapkezelőhöz (régén ez volt az NCA) működési költségekre, de az elbírálás még nem történt meg.

A késedelemért (akár pénzügyi vonalon, akár jelentkezések, téves információk adása alkalmával) sokszor kérik „bocsánatomat”. Itt nem az én bocsánatomról van szó. A pénzügyi késésnél tartuk tisztetben, hogy létezik a pénzügyi/számszaki fegyelem. Az egyéb késéseknél pedig azt, hogy amikor a határidők

ismeretében elhatározom, hogy ezt és ezt a napot szánom az adott ügy intézésére, ahhoz képest még sok-sok félórát, napot kell arra szánnom. Tehát nem bocsánatadásról van szó, hanem a munkaidő más által való beosztásáról.

Az EKE jelenlegi (2012. 06. 22.) készlete 6 millió 226 ezer forint. Nem történt még meg a veszprémi négy nap költségeinek rendezése, valamint az Unitas fenntartási költségének teljesítése.

Köszönjük beszámolóink meghallgatását és kérjük elfogadását.

*Berecz Ágnes – Orosz Anna
Egyházi Könyvtárak Egyesülete
kamarás – titkár*

EKE KÖZGYŰLÉS

Beszámoló

2012. június 25-én került sor az idei Egyházi Könyvtárak Egyesülete közgyűlésére. A közgyűlés kezdetén **Baranya Péter elnök** köszöntötte a megjelenteket. Az elnök megállapította, hogy a közgyűlés fő témájának, az alapszabály módosításának elfogadására 48 tagkönyvtár jelenléte szükséges. A megjelent tagkönyvtárak képviselőinek száma 39. A közgyűlés nem határozatképes, így az érvényben lévő alapszabály értelmében a közgyűlést az elnök berekesztette, fél óra múlva hívta össze újra. Közben sor került az áhítatra, majd a tagság köszöntötte dr. Kredics Lászlót, a Veszprémi Érseki Könyvtár vezetőjét 80. születésnapja alkalmából.

Az újra összehívott közgyűlés kezdetén a napirend ismertetésére került sor.

A közgyűlés az **Elnöki beszámolóval** kezdődött. **Baranya Péter** elnök beszélt

az ingyenes múzeumlátogatásra jogosító kártya visszavonásáról, valamint arról, hogy az Egyesülés megkereste a kultúráért felelős tárcát annak érdekében, hogy az Egyesülés is jogosult legyen tagjai számára a kártyát kiadni. A kérésre azonban nemleges válasz érkezett. Majd beszélt az NKA átalakulásáról, a pályázatokban való részvételről. Hallhattunk arról, hogy a Márai-program első fordulójából az egyházi könyvtárak kimaradtak, de éppen a közgyűlés előtt nem sokkal került kihirdetésre a második forduló, amelyben már az egyházi könyvtárak is kaptak támogatást. Felhívta az elnök a figyelmet arra, hogy a könyvtárak éljenek a lehetőséggel, és használják fel az odaítélt összegeket. Tájékoztatást kaptunk az UNITAS fejlesztéséről, illetve azokról a könyvtári pecsétekkel ellátott könyvekről, amelyek tavasszal a Vaterán bukkantak

fel. Ismertette az ez ügyben tett lépéseket. Az Egyesülés megújult honlapjára elkezdődött a Hírlevelek feltöltése. Az elnök beszámolója végén megemlítette, hogy érdemes odafigyelni az egyházi könyvtáraknak a MANDA projektre.

Ezután következett a **titkári és a kamarási beszámoló**. Berecz Ágnes - kamarás - távollétében mindkettőt **Orosz Anna** olvasta fel. A titkár a csapatmunka jelentőségét emelte ki. *„Olyan, amelyik úgy működik, hogy annyit kapunk belőle, amennyit beleteszünk. Sokat tettünk bele, sokat adtunk egymásnak, és sokat kaptunk egymástól – és azt tapasztaltuk, hogy közben jön az áldás.”* Köszönetet mondott azoknak a kollégáknak, akik az elmúlt évben is fáradoztak az Egyesülésért.

A kamarási beszámolóból az elmúlt év pénzügyi történései közül a következőket emelhetjük ki: az Egyesülésnek az NCA ítélt támogatást, illetve tavalyi pécsi közgyűlés támogatói közül kiemelte az NKA-t, a Béres-Muszka házaspárt, a Monguz Kft-t. és az e-Corvina Kft-t. is. Az idei közgyűlés megszervezéséhez is sikerült támogatást nyerni, az NKA pozitívan bírálata el az egyesülés pályázatát, és a Wekerle Sándor Alapkezelő is támogatást ítélt meg. A beszámoló végén a titkár kérte a tagságot a határidők, a befizetési időpontok betartására.

A beszámoló egyhangú elfogadása után a **tagságot érintő kérdések** következtek. A Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium Könyvtára tagsága megszüntetését kérte. Új tagnak jelentkezett a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium Könyvtára. A felvételt az elnökség koráb-

ban nem javasolta, az alapszabály értelmében a közgyűlés nem vette fel az intézményt tagjai közé. Új tagnak jelentkezett a „Jezsuita Könyvtárak” gyűjteménye, a felvételt kérő intézményt Törökné Jordán Katalin képviselte, aki röviden bemutatta az alakuló könyvtárat. Az el-

nökség márciusi ülésén megvitatta a felvételi kérelmet, amelyet támogatott. A tagság elfogadta az új tag jelentkezését.

A következő napirendi pont a **BETH tagság**, és a BETH konferencián való részvétel volt. Az Egyesülés anyagi lehetőségei egy kollega részvételét teszik lehetővé az idei konferencián. Az elnök

Köntös Lászlót, a Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei igazgatóját javasolta a képviselőre, amit a tagság elfogadott.

Ezután került sor az **alapszabály módosítására**. A résztvevők előzőleg kézbe vehették és tanulmányozhatták a módosítási javaslatokat, a követhetőség érdekében a kivetítőn is figyelemmel kísérhették az egyes módosítási pontokat. A tagságnál lévő alapszabályzat-tervezet módosításait pontról pontra vette végig az elnök, majd a tagság szavazott a módosításokról. A változtatásokat a jelenlévők egy hozzászólás mellett, egyenként, valamennyien elfogadták.

A közgyűlés végén a **következő közgyűlés helyszínének** megszavazására került sor. A javasolt helyszín: Pápa.

Ezt követően Baranya Péter elnök köszöntö a tagságnak a közgyűlés munkájában való részvételt, és az ülést lezárta.

Kövecs Ildikó
Gál Ferenc Főiskola

AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSÉNEK SZAKMAI KONFERENCIÁJA VESZPRÉMBEN

Vidra Szabó Ferenc szociológus-könyvtáros a könyvtárak és a társadalom viszonyát tárgyaló előadásában szociológus szempontból vázolta a könyvtárügy utóbbi ötvenhatvan évét, az ötvenes éveknek a kor politikáját hűen tükröző könyvtárügyétől a könyvtárügy szempontjából is enyhülést hozó hatvanas évekig át az újabb elképzelésekig. A könyvtárak szerepváltozásainak bemutatása után, előadása további részében a könyvtáraknak a társadalomban betöltött szerepét járta körül. Felhívta a hallgatóság figyelmét a könyvtár előnyös helyzetére más intézményekkel szemben. Miben különbözik a könyvtár a szoros értelemben vett szociális intézményektől? Elsősorban természetesebb közeg. Ennélfogva úgy képes magába fogadni a perifériára kerülteket, hogy számukra nem a kirekesztettség, hanem a kulturális közösségbe tartozás élményét nyújtja. Míg azonban a könyvtár segíteni szeretné a szociálisan rászorulókat, sajnos maga a könyvtár is hátrányos helyzetben van. Előadása utolsó részében felhívta a figyelmet arra: nem mindegy, hogy a könyvtár a változások elősegítője vagy elszennvedője lesz. Számos infrastrukturális kérdésen túl a könyvtár kulcsfigurája mégis maga a könyvtáros. A könyvtáros, akinek jól képzettsége, korszerű szemlélete, tenni akarása jó érdekérvényesítő képességgel párosul, jól menedzseli a könyvtárat, en-

nek érdekében jól kommunikál a környezetével. Az olvasók felé segítőkész, empatikus, szociális érzékenységgel is bír. A változó világban az sem elhanyagolható, hogy mindig képes legyen megújulni.

Keszi Erika Zsuzsanna *Könyvtárak a médiában* című előadásának első felében a PR céljait, illetve a médiakommunikáció mi-benlétét ismertette saját tapasztalataival alátámasztva, kiegészítve. A PR főbb céljai az ismertség elérése, növelése, az érdeklődés fenntartása, pozitív imázs kialakítása és erősítése a nyomtatott és elektronikus sajtó tájékoztatásán keresztül, valamint szakmailag megalapozott válaszadás a sajtó megkereséseire. A PR-tevékenység eszközei sokszínűek és sokfélék: sajtókapcsolatok, rendezvények, nyomtatványok, road show-k, TV- rádió-produkciók, informatikai eszközök, csatornák használata, PR filmek forgalombabocsátása. Rendkívül rendszerezett és informatív előadásában felsorolt a sajtókapcsolatokkal összefüggő irányelveket, a kapcsolatok személyi, tárgyi feltételeit, a sajtókapcsolatok formáit, a sajtótájékoztató szervezésének, lebonyolításának részleteit, a sajtótájékoztató technikai „forgatókönyvét”. Az ezektől elválaszthatatlan sajtódokumentáció, sajtó-monitoring, sajtóértékelés fontosságára is felhívta a figyelmet, konkrét tanácsokkal segítséget nyújtva a hallgatóságnak.

Kiállítás-szervezés, marketing - közművelődési környezetben címmel tartott előadást **Boka László**, az Országos Széchényi Könyvtár munkatársa. Gazdag kiállítás-szervezői tapasztalatait osztotta meg a hallgatósággal, külön hangsúlyt helyezve a kiállításokhoz kapcsolódó katalógusokra és egyéb nyomtatott anyagokra, valamint PR- és marketing eszközökre. A kiállítások lebonyolításának technikai részleteivel is megismerkedhettünk. Említésre méltó, hogy az OSZK számos olyan kiállításnak is otthont adott, amelyben egyházi gyűjteményekkel vagy valamelyik felekezettel működött együtt a nemzeti könyvtár. A közelmúlt legemlékezetesebb példája erre a Biblia Évéhez kapcsolódó Biblia Sacra Hungarica kiállítás. Fontos eleme volt az előadásnak, hogy a kiállítások céljának és a kiállítás lezárta utáni várható hozadékának kérdését, illetve ezek előzetes megfogalmazásának fontosságát is felvetette az előadó.

Emmer Gáborné, a veszprémi Iskolakönyvtáros folyóirat főszerkesztője *Modern iskolai könyvtár a gyakorlatban* címmel tartott előadást. Az alapelveket szabályozó jogi háttér és stratégiai célok bemutatása után az iskolai könyvtárak „hivatásáról” szólt, aminek elsősorban a könyvtárhasználatra nevelés a kulcsfogalma. Az iskolai könyvtárak működésének, működtetésének részleteit itt is személyes tapasztalatokkal kiegészítve hallhattuk egy érdekes és tanulságos előadás keretében. A kapcsolatok,

marketing, PR területe talán nem tűnik különösebben az iskolai könyvtárak életében kiemelten fontosnak, azonban az iskolavezetéssel, diákönkormányzattal, a szakmai munkaközösségekkel, az informatikai és oktatástechnikai egységekkel meglévő szoros együttműködés és rendszeres szakmai kommunikációban mégis fontos szerepe van mindennek. A könyvtár „külső kapcsolatait”, tehát más iskolai könyvtárakkal, területi munkaközösségekkel, pedagógiai intézettel, szaktanácsadóval, szakmai egyesületekkel is ápolni kell, ennek fontosságát mindannyian tapasztaljuk munkánk során. Végül előadónk bemutatta az Iskolakönyvtáros folyóiratot, melyet dr. Tölgyesi József alapított 1993-ban. Ezzel a megszűnt Könyv és Nevelés után ismét önálló lapja lett az iskolai könyvtárosoknak. A folyóiratnak eddigi 47 száma jelent meg 681 írással, közel 400 szerzőtől az ország különböző vidékeiről.

dr. Ficzkó Zsuzsanna

nemzetközi marketing szakközgazdász *Szolgáltatásmenedzsment a könyvtárban* címmel tartott előadást. Rendkívül sok praktikus kérdést érintő, a marketing fogalmát és céljait precízen és világosan megfogalmazó előadás hallhattunk. A marketing, mint „a józan ész tudománya” leginkább a célok és lehetőségek helyes felismerésével kezdődik. Számos jó példára hívta fel figyelmünket, miként tudjuk könyvtáraink arcu-

latát és nem utolsósorban internetes megjelenését szebbé, jobbá, hatásosabbá tenni. Számos egyházi gyűjtemény honlapjával illusztrálta a felkínálkozó lehetősége-

ket a közösségi oldalaktól a video-megosztókig.

Mender Tiborné a 2010-ben Év Könyvtára díjat nyert Országos Idegennyelvű Könyvtár (OIK) főigazgatója *Intézményi arculat kialakítása és megjelenítése, marketing - a könyvtárvezető szemszögéből* című előadásában elsősorban saját tapasztalatait, megvalósult és jövőbeni elképzeléseit ismertette a kollégákkal. A könyvtár stratégiáját érintő elhatározások és tervek megfogalmazása során érdemes tisztáznunk könyvtárunk arculati elemeit, amelyek a helyi adottságokhoz, könyvtárunk funkciójához kell hogy igazodjanak. Az arculatváltás lépésről lépésre kell, hogy történjen, a fontossági sorrend felállítása a könyvtárvezető feladata. Feltétlenül jó azonban, ha csapatmunka eredménye mindez. A főigazgató asszony természetesen elsősorban az OIK esetében kialakított gyakorlatot ismertette. Elmondta, döntően fontosnak tartja az in-

formációs csatornák számbavételét és jó használatát, a kapcsolattartás tudatos gyakorlatát, rendezvények szervezését és azok megfelelő hírverését. Jó marketingelem különféle akciók, pl. időszakos beiratkozási kedvezmények meghirdetése,

országos és helyi rendezvényekhez való csatlakozás. Itt említette például a Múzeumok Éjszakáját. Ezeken túl, illetve mindezzel párhuzamosan nagyon fontos a sajtó, média felé való nyitottság és kezdeményezőkézség, a sajtókapcsolatok ápolása. A legfontosabb „arculati elemként” azonban ő is magát az olvasóval kapcsolatot tartó és az őt segítő könyvtárost emelte ki, akinek szakmai tudással párosuló kulturáltsága, kommunikáció-készsége, gyorsasága kell legyen az alapja mindenféle marketingtevékenységnek.

*Flier Gergely
Sapientia Szerzetesi Hittudományi
Főiskola Könyvtára*

A Nemzeti Kulturális Alap és a könyvtári terület pályázatai

Az NKA Közgyűjteményi Kollégium tájékoztatója az EKE szakmai napján

■ Az elmúlt egy év a kulturális intézmények életében nagyon sok változást hozott. A változások nem kerültek el a szakma legjelentősebb ha-

zai pályázató szervezetét, a Nemzeti Kulturális Alapot sem. Az NKA 2011-ben új elnököt kapott L. Simon László szemé-

lyében, az NKA struktúrája pedig nagy mértékben átalakult. A szervezeti változások a pályázattási rendszert is erősen átalakították, amellyel az egyházi könyv-

tárak első találkozása nagyon kedvezőtlen volt. Az NKA 2012. I. félévi pályázataiból az egyházi könyvtárak szinte teljesen

kiszorultak. A probléma megoldására párbeszédet kezdtünk az NKA Közgűjteményi Kollégiumával, meghívtuk Kenyeres István elnök urat közgyűlésünkre és felkértük egy tájékoztató megtartására. Elnök úr külföldi tartózkodása miatt a Közgűjteményi Kollégium egyik könyvtáros tagja, **Mecsériné Doktor Rozália**, a Körömdi Faludi Ferenc Könyvtár igazgató helyettese fogadta el a felkérésünket.

Előadásában ismertette az NKA vezetésében és szervezetében történt változásokat. 2011 októberétől L. Simon László tölti be az NKA elnöki posztját, akit 2012 júniusában kulturális államtitkárrá neveztek ki. A két tisztség párhuzamos betöltése a hatályos törvények értelmében összeférhetetlen. A helyzet feloldására törvénymódosítást nyújtottak be, melyet a parlament várhatóan elfogad majd. Az új elnök egyszerűsítendő az NKA felépítését, az ugyanazon területen tevékenykedő kollégiumok összevonása mellett döntött. Így a három közgűjteményi területet is egy kollégium alá rendelte. Az új Közgűjteményi Kollégiumnak a NEFMI Közgűjteményi Főosztályának vezetője mellett 3 könyvtáros, 2 levéltáros és két muzeológus tagja van, vezetője Kenyeres István, a Budapest Főváros Levéltára főigazgató-helyettese. Az átalakítás miatt érvényét veszítette az előző időszakban kidolgozott NKA középtávú stratégiája. Az új stratégia a konferencia idején még nem készült el, azonban az NKA elnöke hangsúlyosabb akarja tenni a kulturális intézmények együtt-

működését, pályázatoknál előnyben részesítik a több gyűjteményi ágat képviselő intézmények összefogásával benyújtott pályázatokat. Az új pályázati rendszerben megjelent a nevezési díj intézménye. A pályázatok elbírálásánál a hiánypótlások lehetősége nagyon leszűkült, figyelni kell a pályázatok benyújtásánál. A második

félévben tovább folytatódnak a restaurálási pályázatok, ezek kiírásánál kifejezetten az egyházi könyvtárakra gondoltak. Emellett lesznek digitalizálással, adatbázis-építéssel, adatbázis-konverzióval foglalkozó pályázatok is. A második félévben első alkalommal kerül kiírásra olyan pályázat, ahol műtárgyakat, egyedi levéltári és könyvtár do-

kumentumritkaságokat vásárolhatnak az intézmények. Ezek mindegyike elérhető lesz az egyházi könyvtárak számára is.

A kérdésekben a kollégák a dokumentumritkaságok vásárlásáról, a pályázatok kiírásának rendjéről, a határidőkről kérdezték az előadót. A válaszból megtudhattuk, hogy a pályázatok kiírási rendje nagyrészt a régi rendszert követi, két féléves ciklusban. A most következő őszi pályázatokat augusztus végén írják ki.

Nekünk pályázóknak alkalmazkodnunk kell a változásokhoz, reméljük, hogy a megkezdett munkák folytatásához, a feladatainkhoz, szükségleteinkhez egyaránt találunk majd pályázatokat, és ezek elnyerik a kollégiumok támogatását is.

Baranya Péter
Egyházi Könyvtárak Egyesülete
elnök

A Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár és különgyűjteményeinek marketing tevékenysége

EKE Szakmai nap – Veszprém

Miért kell a könyvtáraknak marketing, s ugyan mi szükség van rá? Mint ahogy azt napjainkban mindannyian tapasztaljuk a 21. század eleje szolgáltatás-központú világ, melyben csak a kiemelkedő szaktudás és minőség lehet versenyképes. Ezért a könyvtáraknak is lépést kell tartaniuk a változásokkal s ehhez a könyvtárosok részéről a szemléletváltás is elengedhetetlen, ugyanis a „piac” kibővült, ahol egyre több a versenytárs. A gyorsan fejlődő IKT eszközök felgyorsítják az információs kultúra terjesztését, s ezzel a könyvtárak információ ellátása, szolgáltatási privilégiuma megszűnt, hiszen megjelentek a CD-k és DVD ROM-ok, a multimédia, és az Internet térhódítás, ami már sokak számára elérhető. A könyvtárhaználóknak talán elsődleges szempont az, hogy az információhoz gyorsan hozzáférjenek és az is, hogy a kapott információ megbízható legyen. Ezért a könyvtár szolgáltatásait kereslet orientáltan kell szolgáltatni és eladni, és észre kell venni, mire van szüksége az olvasónak. Mindezen tevékenységeket segíti a könyvtári marketing, ami a könyvtári szervezet egészére kiterjedő szemléletmód, filozófia, s melynek megvalósítása a könyvtár felső vezetőinek a feladata.

A felhasználók igényeinek kielégítése érdekében először is

- elemeznünk kell a piacot;
- meghatározni az eladni kívánt termékeket és szolgáltatásokat;
- megismertetnünk azokat a fogyasztókkal;
- kialakítani az árakat;
- megszervezni az értékesítést;
- befolyásolni a felhasználókat.

A felsoroltakkal nagyon szorosan összefügg a kommunikációs hozzáférés is – ilyenek a weblap, honlap, email – adatbázisok, ezek legyenek elérhetőek a nap 24 órájában. A marketingkommunikáció lényege: meggyőzni a tényleges és potenciális felhasználókat, hogy vásároljanak, illetve vegyék igénybe a szolgáltatásainkat. A marketingkommunikáció feladatai: a reklám és közönségkapcsolatok. A stratégiai-marketing gondolkodás pedig egy hosszú távú szemlélet, ami az olvasói igények változásaira és a „piaci környezet” figyelésére irányul s a változásokra adott válaszok kidolgozását jelenti. A figyelemfelhívás lehetséges eszközei a promóciós eszközök, anyagok, könyvtári kiadványok, hírlevelek, sajtóanyagok, reklámok, filmek, poszterek, plakátok, hirdetések, honlapok, rendezvények, elektronikus média, valamint a nyílt és ingyenes napok.

Könyvtáraink szolgáltatásmarketingje

A 2009-es év elejétől az **egyházmegyei könyvtárban** a gördülékenyebb és hatékonyabb munkavégzés és kiszolgálás érdekében külön napokra helyeztük a kuta-

tónapokat és a látogatónapokat. Mivel a hét első felében csendesebb a forgalom, ezért a kutatószolgálati napokat keddre és szerdára tettük. Kezdetben 8-16 óráig fogadtuk a kutatókat, ám amióta az épületben nyert elhelyezést a kölcsönkönyvtár, azóta a két gyűjtemény nyitva tartását és a könyvtárosok feladatait összehangoltuk. Ma már 10-18 óra között állunk olvasóink rendelkezésére, gondolva azokra is, akik munkaidejük után szeretnének kutatni, olvasni vagy kölcsönözni. Könyvtárunk, mint idegenforgalmi látványosság is nyitva áll az érdekelődők előtt. Csütörtöki és pénteki napokon van lehetőség tárlatvezetéssel egybekötött könyvtárlátogatásra a következő időpontokban: 9.00, 11.00, 13.00, 15.00. Az egyre növekvő idegenforgalom szükségessé tette – főleg csoportok estében – az összekapcsolt tárlatvezetéseket: a könyvtár(ak), a múzeum és a székesegyház megtekintése kb. 2,5 órás program a püspökség központjában. Hétfőn a nyilvánosság előtt zárva tartunk, ekkor a könyvtár takarítását végzik, a könyvtárosok pedig a dokumentumok feldolgozását. Míg a kutatószolgálat ingyenesen vehető igénybe, addig a látogatásért belépőjegyet kell venni. Negyven év után sor került a néhai könyvtárigazgató, tudós pap, Géfin Gyula hagyatékának kiválogatására, rendezésére. A hagyaték levéltári részét átadtuk az egyházmegyei levéltárunknak, ott már az anyag feldolgozása is sor került, mely különösen is hasznos a helytörténetet kutatók számára. A hagyaték könyvtári állományának feldolgozása azonban még napja-

inkban is tart. 2010-től új webes szolgáltatást vezettünk be: a Hunteka könyvtári webkatalógust. Szombathely kiemelt helyi kulturális rendezvénye a Savaria Történelmi Karnevál, mely minden évben augusztus második hetében kerül megrendezésre. Ilyenkor az egyházmegye gyűjteményei is bekapcsolódnak a rendezvény programjaiba, már csak azért is, mert múzeumunk nagytermének falait Dorffmaister-freskók díszítik, azokon többek közt Róma épületei, mitológiai alakjai láthatók. Olyankor korhű római jelmezt öltünk és meghosszabbított nyitva tartással, kedvezményes jegyárral várjuk a látogatókat mind a könyvtárban mind pedig a múzeumban. Promóciós rendezvényeink: kiállítás-megnyitók, könyvbemutatók, előadások, ingyenes tárlatvezetések vagy az országos programokhoz kapcsolódva pl. a Szakrális Művészetek Hete, a Magyar Katolikus Kultúra Napjai, a Múzeumok Éjszakája, az Ünnepi Könyvhét rendezvényein való részvétel. 2010-ben könyvgyűjtő akciót hirdettünk erdélyi gyerekek számára. A könyvek szállításáról a szombathelyi Szent György Lovagrend tagjai gondoskodtak. A régi dokumentumok digitalizálása 2011-ben kezdődött, azóta folyamatosan végezzük ezt a munkát is. A Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ valamint a szombathelyi püspökség közös összefogással 2011-ben az egyetemen egyetemi lelkészséget alapított. Könyvtárunk vállalta el a lelkészségi könyvtár állományának összegyűjtését és szállítását. Ez évben fogadtunk elő-

szőr mesterszakos könyvtáros hallgatót könyvtári gyakorlaton, aki nagy segítségünkre volt a digitalizálási munkában és az egyik raktár átrendezésében.

Termékmárketing

A Szombathelyi Egyházmegye kiadója a Martinus Könyv-és Folyóirat Kiadó 2009-ben kezdte meg működését a püspökség szomszédságában, s már a kezdetektől fogva kölcsönös együttműködéssel segítjük egymás munkáját többek közt azzal, hogy gyűjteményeinkben is áruljuk a kiadó kiadványait, termékeit. A látogatóknak lehetőségük van egyedi képeslapok, kulcstartók, hűtőmágnese, könyvjelzők stb. megvásárlására, melyeken a Szombathelyi Egyházmegye intézményei, közgyűjteményei, jeles személyiségei láthatók. Ugyancsak megvehető nálunk a kiadó minden olyan kiadványa, mely a gyűjteményeinkről szól vagy azok-

kal kapcsolatos: így például képes albumok, egyházmegyénk évente megjelenő kalendárium, valamint a Szombathelyi Egyházmegye Kincsei sorozat 1. 2. 3. füzet - utóbbiak eddig három nyelven jelentek meg. Minden látogató a belépőjegyek mellé ingyenes leporellot kap ajándékba s e mellé egy 10 %-os kedvezményre szóló bont is, amit a Martinus könyvesboltban vásárláskor válthat be. A kedvezmény fordítva is igénybe vehető, vagyis a Martinus könyvesboltban vásárlók az ott kapott bónusszal a könyvtárra és a múzeumra szóló belépőjegy árából kedvezményt kapnak.

Marketing a különgyűjteményekben

A **Herzan-könyvtár** a Szombathelyi Egyházmegye második püspökének - a

hosszú ideig Rómában élő - gróf Herzan Ferenc bíborosnak 5195 kötetes magán-könyvtára, mely nemcsak rendkívül értékes dokumentumai, hanem Piranesi 20 albumból álló rézmetszet-gyűjteménye miatt is különleges. A gyűjtemény egyedülálló értéket képvisel, mert évszázadokon keresztül érintetlenül megőrizte a barokk kor egyik európai műveltségű főpapjának magán-könyvtárát. A könyvtár nyolcvan évig megközelíthetetlen volt az érdeklődők számára a püspöki palota második emeletén. Az egyházmegye jelenlegi püspöke Dr. Veres András püspök úr valamint e sorok írója közös elszánásának eredményeként a Herzan-könyvtár megújulhatott és megnyílhatott a látogatók előtt, miután 2007/2008-ban a püspöki palotából a köteteket és az azokat befogadó bútorzatot átszállították az egyházmegyei könyvtár épületébe az ott üresen álló

- a legelső Szily püspök könyvtárának is helyet adó - a Dorffmaister freskókkal díszített terembe nyert méltó elhelyezést. Ezzel a Herzan-könyvtár megnyílhatott a turisták és kutatók előtt s ma már kiállításban is bemutatathatjuk a gyűjtemény legkülönlegesebb darabjait. 2010 óta évente egy alkalommal *Piranesi nyomában* című műhelymunkára / múzeum-pedagógiai foglalkozásra hívjuk azokat a középiskolás diákokat és egyetemi hallgatókat, akik iskolájukban a művészeti képzést magas szinten sajátítják el. A foglalkozásokon készült munkákat aztán később a diákok iskoláiban is bemutatják kiállítás keretében.

A **Szent Márton Kölesönkönyvtárban** 2008 óta antikvár könyvvásárral is várjuk az olvasókat. A duplum, hagyaték vagy

ajándékozás útján bekerült köteteket először kiválogatjuk, azután behasonlítjuk. Azokat a könyveket, melyek egyik gyűjteményünkbe sem kellenek - mert vagy már megvannak, vagy nem illenek a gyűjtőkörbe - kedvező áron eladjuk. Az épület nagyobb részében diákkollégium működik, ezért is szeretnénk méginkább, ha a jövőben egyre több kollégista iratkozna be könyvtárainkba, mivel ők mindkét könyvtár szolgáltatásait ingyen vehetik igénybe. A kölcsönkönyvtár előtti folyosón lehetőség van kiállítások rendezésére is, ahol elsősorban egy-egy elhunyt író, költő vagy egyházmegyes pap munkáját mutatjuk be. Olyankor észrevehetően megnő a kölcsönzési igény a kiállított művek iránt.

A püspöki palotában található a **Mikes-könyvtár**, amit 1927-ben gróf Mikes János püspök alakíttatott ki magának, egyrészt saját magángyűjteményéből másrészt a már meglévő püspöki könyvtár

állományának aranszínű bőrkötéses könyveiből. Ma már ez a különgyűjtemény is az egyházmegyei könyvtár felügyelete és kezelése alatt áll, ennek újrendezése, tisztítása 2011 tavaszán kezdődött el s még napjainkba is tart. Mivel a könyvtár a palota reprezentatív szárnyában található, ezért muzeális jelleggel is bír. A látogatóknak - sok más érdekesség bemutatása mellett - igazi élményt jelent a könyvtárszobában megkeresni az elrejtett titkos ajtót vagy rácsodálgozni az asztalba beépített, elrejtett kinyitható könyvtárlépcsőre. A feldolgozást, katalogizálást követően ez az állomány - előreláthatólag három év múlva - kutatható lesz, melyhez helyet majd az egyházmegyei könyvtár kutatóterme biztosít.

H. Simon Katalin

*Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár /
Szombathelyi Egyházmegyei Kincstár*

Magyar Evangélikus Bibliográfia (MEB)

<http://humanus.bibl.u-szeged.hu/humanus/meb>

EKE Szakmai nap – Veszprém

Az Evangélikus Országos Könyvtárban (EOK) készülő Magyar Evangélikus Bibliográfia (MEB) építésének munkafolyamatáról szól röviden ez a beszámoló. Már a 60-as - 70-es években elődeink tervezték az evangélikus bibliográfia létrehozását. Külön katalógusfiókban gyűjtötték hozzá a cédulákat. A mostani bibliográfia-készítést elősegítette, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház 2010-től kezdve készül a reformáció 500 éves jubileumára 2017-re, s így anyagilag is hozzájárul ehhez a munká-

hoz. Az EOK pedig, együttműködve az Evangélikus Hittudományi Egyetem Könyvtárával (EHEK), biztosítja a szakmai munka lehetőségét.

I. A MEB tartalmi jegyei

Egyik célunk, hogy a magyar evangélikusokkal kapcsolatosan mind teljesebben összegyűjtsük a nyomtatott dokumentumokat.

Másik célunk, hogy az interneten lévő információ-tengerben megkönnyítsük a magyar evangélikusokkal kapcsolatos könyvek és cikkek közötti kutatást. Egyúttal lehetőség nyílik arra is, hogy adatbázisunkat bekapcsoljuk más könyvtári adatbázisokba.

A MEB tehát bibliográfia, és nem könyvtári katalógus, ezért a bibliográfia-készítés szempontjait tartjuk szem előtt.

Szerzők és témák a MEB-ben:

1. magyarországi evangélikus szerzők művei (tehát a Hungarus-szerzők is);
2. azok a művek, amelyek a magyarországi evangélikusokkal foglalkoznak.

A bibliográfiába bekerülő dokumentumok köre:

1. könyvek (évkönyvek);
2. folyóiratcikkek;
3. tanulmánykötetek analitikus feltárással.

II. A MEB-adatbázis szakmai és számítástechnikai háttere

Az adatbázis működtetését és a rekordok tárolását a szegedi egyetemi könyvtár (SZTE Klebelsberg Könyvtár) végzi – de időnként mi is az adott állapotot lementhetjük.

Az adatbázis hátterét az EKE körében jól ismert HUMANUS teremtette meg (<http://www.oszk.hu/humanus/>). Az EOK konzorciumi szerződést kötött a HUMANUS-sal, amelyben könyvtárunk vállalta, hogy 2011-től kezdve feldolgozza négy evangélikus folyóirat aktuális számain: a *Credót*, az *Evangélikus Iskolát*, a *Keresztyén Igazságot* és a *Lelkipásztort*.

Ezek a rekordok tehát automatikusan láthatóak nemcsak a MEB-ben, hanem a HUMANUS-ban is. Ezen kívül, ha bármilyen folyóiratcikket feldolgozunk, az automatikusan megjelenik a HUMANUS-ban.

A HUMANUS azonban csak folyóiratcikket vagy tanulmánykötetek tanulmányait tartalmazza.

Ezért számunkra úgy kellett átalakítani az adatbázist, hogy fogadhasa a könyvek rekordjait is. Ezt az átalakítást Zawiasa Róbert végezte el. Jelen állapotában a MEB-adatbázis a következő lehetőséggel rendelkezik:

- könyvekről, tanulmányokról és folyóiratcikkekről új rekordok készítése;
- a Corvina könyvtári rendszerünkben készülő, MEB-be tartozó rekordok áttemelése;
- a HUMANUS rekordjainak áttemelése;
- az OSZK Nektár rekordjainak áttemelése;
- kutatói bejelentések fogadása.

A rekordok készítésében a következő munkatársak vesznek részt:

- Herczog Csaba (EHEK) az evangélikus naptárakat, a pozsonyi *Theologiai Szaklapot* és a *Lelkipásztort* 1924-től kezdődő számaint dolgozza fel;
- Hubert Gabriella (EOK) rekordokat emel át a HUMANUS-ból és az OSZK-Nektárból, gondozza az adatbázist, valamint feldolgozza az új *Credo-* és *Lelkipásztort*-számokat;
- Mássik Mária (EHEK) az általa készített új Corvina-rekordokat emeli át a MEB-be, és a meglévő, régebbi Corvina-rekordjaink közül emeli át az anyagunkba tartozókat;
- Selmeczi Pálma (EOK) készíti az *Evangélikus Iskola* (2012-től: *Evangélikus*

Nevelés) és a *Keresztyén Igazság* rekordjait, valamint az *Evangélikus Iskola* 2011 előtti számainak teljes feldolgozását, valamint átemeli az általa készített új Corvina-rekordokat.

III. MEB és a felhasználók

A MEB-et használók csak az általunk írt vagy átemelt, ellenőrzött és tárgyszavazott rekordokat látják. Az adatbázis segítheti teológusaink munkáját. A MEB alapján különböző szempontú bibliográfiákat tudunk készíteni.

Minden általunk készített vagy honosított rekordba beírjuk szabad tárgyszóként a „magyar evangélikus”-szókapcsolatot, hogy megkönnyítsük a saját rekordjaink közötti külső keresést.

A szerző nevén és a dokumentum címén kívül azokat a keresési mezőket tettük a nyitólapra (a mezőket teológiai elnevezéssel láttuk el), amelyek segíthetik felhasználóinkat:

- egyháztörténeti vagy egyéb név (600-as mező);
- egyháztörténeti vagy egyéb esemény (611-es mező);
- bibliai hely (630-as mező), amely az egységesített cím melléktételnek felel meg. Az almezőkbe Zawiasa Róbert betöltötte az ökumenikus Biblia rövidítéseit, amely legördülő menüből választható:
- a-almező = Biblia;
- p-almező = Ószövetség, Újszövetség;
- t-almező = a bibliai könyv rövidítése, fejezet, vers;
- tárgyszó / teológiai tárgyszó (650-es mező): a nem teológiai tárgyszavakat az OSZK Tezaurusz/Köztzauruszból, a Geotauruszból vagy a HUMANUS által felkínált lehetőségekből vesszük át.

Az új ETO-ban, 2000-es dátummal jelentősen kiegészült a *Kereszténység. Keresztény egyházak és felekezetek*, 27-es főcsoport. Evangélikus bibliográfiánkban az ebben található osztályozás kevésbé használható. Ehelyett, más egyházi könyvtárakhoz hasonlóan, a „Teológia”-n belül kialakítottuk saját szakrendünket:

- Bibliatudomány (Ó- és Újszövetség);
- Rendszeres teológia;
- Egyháztörténet;
- Gyakorlati teológia;
- Vallás- és társadalomtudomány;
- Egyház és társadalom.

Zawiasa Róbert letöltötte a Corvina-rendszerünkben már meglévő tárgyszavainkat. Ezek közül kiválasztottuk a teológiai tárgyszavakat, majd pedig egységesítettük elnevezésüket és beosztottuk az egyes teológiai diszciplínák fő- és alosztályai alá. Mindezt Excell-táblázatban rögzítettük, két teológiai tanárunk ellenőrzése után pedig Zawiasa Róbert feltöltötte a MEB-be, így a feldolgozás során választ-hatunk belőlük. Két példa:

- teológia > gyakorlati teológiai > liturgika > liturgia > szentelés-avatás > templom-szentelés;
 - teológia > rendszeres teológia > dogmatika > szakramentológia > úrvacsoratan.
- Jelenleg mintegy 4.500 rekordot tartalmaz a MEB, ebből mintegy 2.600 cikk vagy tanulmány a HUMANUS-ban is kereshető. Folyamatosan javítjuk adatbázisunkat és teológiai tárgyszavainkat. Reményeink szerint 2017-re elérjük a 30.000 rekordot.

H. Hubert Gabriella
Evangélikus Országos Könyvtár

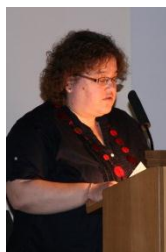
KÖNYVTÁR EGY EGYHÁZKÖZSÉGBEN

EKE Szakmai nap – Veszprém

Könyvtár egy Egyházközségben címmel tarthattam bemutatkozó előadást az EKE konferencián 2012. június 27-én Veszprémben. Nagy megtiszteltetés volt számunkra a felkérés, hiszen 2004 óta először hallathattunk magunkról. (Ekkor házigazdaként láttuk vendégül az egyházi könyvtárosokat.) Az idei szakmai konferenciánk fő témája a könyvtári marketing volt, ezért igyekeztem erről az oldalról bemutatni könyvtárunkat, illetve stratégiánkat, amely az olvasók megnyerésére, könyvtárunk népszerűsítésére irányul.

Első és legfontosabb tudnivaló rólunk, hogy a pálma zöld színe mellett iskolánk jelmondata ölel körül bennünket, ez így hangzik: „Crescit sub pondere Palma” – „Teher alatt nő a pálma.” Az évszámok tükrében nyomon követhető, hogy templom és iskola a kezdetektől egészen napjainkig szorosan összefonódik Kecskeméten. Könyvtárunk történetében fontos dátum az 1907. év, amikor is a gyülekezet presbitériuma hozott egy határozatot mely szerint az iskolák könyvtárai Főiskolai Könyvtár néven egyesültek. Ebben a határozatban a könyvtárat a város lakosai számára is elérhetővé tette a presbitérium, így Kecskemét város első nyilvános könyvtáraként működünk kisebb-nagyobb megszakításokkal, egészen az államosításig.

A világháborúk okozta károknál, az államosításkor minden esetben a rövidebbet húztuk. Az államosítást követő évtizedek történései nem dicsőíthetők, túl sok szépre és jóra nem tudunk visszaemlékezni. Elmondhatjuk a rendszerváltozásig

könyvtárunk tetszhalott állapotban leledzett.

A rendszerváltozást követően gyülekezetünk vezetősége, elöljárói elsőként mozdultak meg és nyitottak az új lehetőségek felé. Nem sok ek-lézsia mondhatja el ma-

napság, hogy teljes oktatási hálózattal (óvodától az érettségiig), internátussal, konviktussal, tanusodával, nyugdíjas házzal, hotellel, konferenciaházzal rendelkezik. Fontos hangsúlyozni, hogy - tudomásunk szerint - az országban egyedülállóként gyülekezeti fenntartású könyvtár vagyunk. Úgy működünk, hogy költségvetésünk a gyülekezet költségvetésében, a többi intézménnyel együtt, közösen szerepel. Semmilyen más támogatást nem kapunk, kizárólag annyit, amennyit az egyházközség részünkre ki tud szorítani.

A könyvtár életében a holtpontról való elmozdulást talán éppen a 2004-es nyári EKE konferencia hozta meg. Olyan motívációt, segítséget és persze barátságot kaptunk akkor, ami arra sarkallt bennünket, hogy tegyünk azért, hogy ismertebbek, elérhetőbbek és még aktuálisabbak, modernebbek legyünk.

Új kaput nyitott számunkra az új rendelkezések megfelelő, nyilvános könyvtári státusz elnyerése. Folytathattuk a már 80-as években elkezdett restaurálási pályázatokat a Nemzeti Kulturális Alap segítségével. Egy véletlen látogatásnak köszönhetően részesülhettünk Gustav Adolf Werk nagylelkű támogatásában, amelyből a könyvtár egész területét sikerült lami-

nált padlóval leburkolni. Ez nagyban megszépítette, barátságosabbá tette a könyvtár helyiségeit.

Újkollégiumunk idén ünnepli fennállásának 100. évfordulóját. Kecskemét főterén található ez az impozáns szecessziós épület. Maga a könyvtár, amit ide megterveztek a kor legszínvonalasabb könyvtárának számított akkoriban. A három helyiség (olvasó-, dolgozó- és raktárhelyiség), valamint az állítható vaspalcok eleve meghatározták a könyvtár struktúráját, ma is használatos rendjét. Azzal azonban, hogy a könyvvállomány jelentős részét zárt raktárhelyiségbe helyezték, elszigetelték az olvasóktól. Ennek most érezzük a leginkább hátrányát, hiszen a modern, olvasóbarát könyvtárról alkotott képnek nem felelünk meg.

Élterünk javítása mellett nem felekezhattünk meg a belső tartalomról sem. 2007-ben írtuk meg szabályzatainkat és nem sokkal később a szakfelügyelők ellenőrizték azokat. Lényeges volt meghatározni, keretbe foglalni a könyvtár küldetését, funkcióját, céljait és az irányt, amelyhez igazodhatunk. Számomra, mikor átvettem 2008-ban a könyvtár vezetését, talán az ismertség fokozása, az olvasói létszám növelése mellett központi feladat a könyvtár szabályzatainak, rendjének kialakítása, pontosítása volt.

Sokáig küzdöttünk azzal a problémával, hogy olvasóink száma igen alacsony. Az elmúlt években sikerült elérnünk, hogy számuk lassan gyarapodni kezdett. Első lépésként a könyvtárhasználat pontos rendjét kellett kialakítani, a kezdeti cédlás korszakot hamarosan felváltotta a számítógépes kölcsönzés. Szomorú volt évről évre azt tapasztalni, hogy pont azok számára ismeretlen a könyvtár, akik eh-

hez a gyülekezethez tartoznak, vagy valamelyik intézményben dolgoznak.

A diákok számára egyre ismertebbek lettünk, mert elkezdtünk rendhagyó órákat tartani, így bár a hely igen szűkös volt, de szívesen jöttek megnézni például egy-egy hittanórán a legszebb Bibliáinkat.

Először a kiállítások hoztak számunkra nagyobb ismertséget, majd tudatosan kezdtük el egy olyan különgyűjtemény indítását, ami kezdetektől vonzotta az érdeklődőket: a DVD-gyűjtemény a legkelendőbb „árucikknek” számít most is nálunk.

Gyülekezeti újságunk hasábjain rendszeresen írunk az aktualításokról. Nem országos vagy regionális tudósítások ezek, de mindenképpen fontos, hogy közvetlenül azokhoz fordulunk, akik számára ez a könyvtár létezik, akikért működik. A hírek így is eljuthatnak hozzájuk. Önálló rovatot kezdtünk indítani Kincsesár címmel, rendszeresen mutatjuk be egy-egy értékes relikviánkat, mind a levéltár, könyvtár és a gyülekezet klenódiumai, úrasztali terítői közül.

A Könyvajánlóban a könyvtárba érkező új kiadású könyvek, DVD-k és Folyóiratok közül szemezgetünk heti rendszerességgel, az ajánló a könyvtár bejáratánál is látható, de a templom főbejáratí hirdetőoszlopára is kifüggesztjük.

Szabó Zsuzsanna elődömmel kezdtük el a kiállítások rendezését a könyvtárban. Elsőként a templomtoronyban talált és később restaurált iratokat mutattuk be az érdeklődők számára. Az elmúlt években volt Biblia-, énekeskönyv-, reformáció-, templomtörténeti-, nálunk szolgáló lelkészek életét bemutató-, énekkari-, centenáriumi-, és 56-os kiállítás is.

Egy másik Zsuzsának, Fogarasi Zsuzsának köszönhetjük, hogy könyvtárunk be-

kapcsolódott a Múzeumok Éjszakája rendezvénysorozatba. A Ráday Múzeummal közösen, immáron jó néhány éve együtt mutatjuk át június harmadik szombat estéjét. Egyre népszerűbb és ismertebb ez a helyszín - az Ókollégium épülete - a város lakosai számára. Zsuzsa remek ötletei vonzzák az állatbarátokat, kisgyermekes családokat, idősebb korosztályt, de a fiatalok is elő-elő fordulnak ezen az estén.

2004-ben vállalkoztunk arra, hogy eMagyarország pontként működünk és ezzel lehetőséget biztosítunk bárki számára, hogy a könyvtár nyitvatartási idejében ingyenesen használhatja számítógépeinket.

Talán éppen a Múzeumok Éjszakája programsorozat bizonyítja azt, hogy Kecskeméten a kulturális szféra jól együttműködik. Hízolgőnek találtuk, hogy az ország egyik legnépszerűbb, legjobb megyei könyvtára partnert látott bennünk és két pályázat erejéig közösen dolgozhatunk. Először a TIOP pályázatot próbáltuk meg közös konzorciumi pályázaton a megye hat könyvtárával közösen. A sikeres pályázat eredményeként technikai felszereltségünket sikerült úgy fejleszteni, hogy ez szolgáltatásink bővülését eredményezte a későbbiekben. A másik TÁMOP pályázat az előzőre épülve egyrészt adatfeldolgozást, olvasásnépszerűsítést és nagy örömeinkre egy interaktív honlap elkészítését tette lehetővé számunkra. Az elmúlt évek statisztikai adatai híven tükrözik, hogy érdeemes volt belevágni ebbe a két nagyobb projektbe, mert a befektetett munka megtérült.

Ebben az évben fejeztük és zártuk le a TÁMOP pályázatot, de ha azt gondoltátok, hogy itt megálltunk, akkor tévedtek.

Elmondhatjuk, hogy az Úr Isten előttünk jár, és újabb lehetőséget készít számunkra. Hiszem, hogy látja a mi alapvető problémánkat, hogy a számunkra 1911-ben kijelölt hely nem elég. Nincs tovább. Ez a maximum, amit ebből a helyből ki lehet hozni, nincs hova tovább bővílni. Épületen belül sincs nagyobb, a modern kor kívánalmainak megfelelő olvasóbarát környezet kialakítására alkalmas terület. Nagy terveink, céljaink vannak a jövőre nézve, ami megoldaná könyvtárunk helyhiányos életét. Azon dolgozunk, hogy 2015-ben egy régi/új helyre költözhessünk. Elképzeléseink szerint az Ókollégium épületében kapnánk helyet, ahol jelen pillanatban a Ráday Múzeum és Egyházközségünk Levéltára is működik. Gyűjteményi házként kívánunk/kívánja az egyházközség működtetni ezt az épületet. Boldogok lennénk, ha sikerülne ez a nagyszabású terv és megvalósulnának azok az elképzelések, amelyeket most papírra vetünk.

Szerencsések vagyunk, hogy fenntartónk mindig is partner volt, támogatta elképzeléseinket és nem gátolta fejlesztési terveinket. Sok tekintetben szabad kezett kaphattunk ötleteinkhez és velünk együtt örültek sikereinknek. Jó arról beszámolni, hogy az elmúlt tíz év nagy változásokat hozott már eddig is könyvtárunk életében és biztató jelek vannak arra nézve, hogy a fejlődésben nem állunk meg itt. Isten biztató szavaival zárom beszámolómat.

„Bizzad az Úrra a te dolgaidat; és a te gondolatid véghez mennek.” Péld.16,3

*Bán Magdolna
Kecskeméti Református
Egyházközség Könyvtára*

A Szent István Egyetem és a Főszékesegyházi Könyvtár együttműködése

2012. június 15-én a Főszékesegyházi Könyvtár Patachich termében az egyházmegye és az egyetem előljáróinak körében ünnepélyes keretek közt írta alá dr. Bábel Balázs kalocsakecskeméti érsek és dr. Solti László, a Szent István Egyetem rektora a könyvtár és az egyetem közti együttműködés kereteit rögzítő dokumentumot.

A Kalocsai Főszékesegyházi Könyvtár állományának egy jelentős része az egyetem képzési és kutatási profiljába illeszkedik, így az együttműködés keretein belül többek közt lehetőség nyílik a gyűjtemény általános megismerésére, a különleges, régi, ritka dokumentumok hozzáférésére, kutathatóságának szélesítésére, továbbá a digitalizálásra. A könyvtáros hallgatók - a gyakorlati képzés részeként - szabadon látogathatják a könyvtárat, illetve szakmai gyakorlatukat is eltölthetik itt. Emellett a térség természetvédelmével, flórájával, faunájával foglalkozó oktatók, kutatók és hallgatók számára az Érsekség lehetőséget biztosít a kutatásra és a könyvtár állományának szakmai szempontú feltárásában való közreműködésre. A hallgatóknak és az oktatóknak is egyaránt speciális kapcsolatot jelentő együttműködés keretében például olyan diplomamunkák, kutatások készülhetnek, ame-

lyek a két kistérség agrárgazdaságát, geográfiai (természeti, társadalmi- és gazdaságföldrajzi), botanikai és akár antropológiai vizsgálatát végeznék el.

Az egyetem lehetségesnek tartja továbbá olyan speciálkollégiumok meghirdetését, amelyek a hallgatóknak, oktatóknak is érdekesek lehetnek, kapcsolódnak jelenlegi szakmai, képzési programjukhoz. A digitalizálás kapcsán is számos lehetőség van az együttműködésre, több kiemelt fontosságú dokumentum jöhet szóba a folyamat során: az egyik azon általános könyvek, albumok, egyéb dokumentumok köre, amelyek kis példányban érhetők el, de a gödöllői szakok képzéséhez szükségesek, és hasznosak lehetnek. A megjelenésüket zárt, könyvtári intranetes hálózaton keresztül biztosítjuk. Egy másik terület, ehhez hasonlóan, olyan régi könyvek feldolgozása, amelyek tartalmukban és/vagy illusztrációikat tekintve a gödöllői képzést, kutatást támogathatják. A digitális állományok közös megjelentetésével, speciális virtuális kiállítások szervezésével, nyílt online kurzusok kialakításával egyedi megjelenési formátumú kulturális gyűjtemények hozhatók létre az együttműködés segítségével.

*Fischerné Grócz Zita
Főszékesegyházi Könyvtár
Kalocsa*

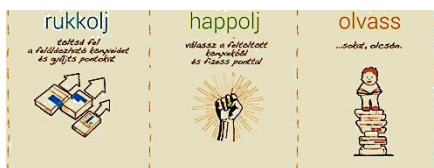
RUKKOLA

az első hazai online könyvcserélde

Alig másfél hónapja indult el a rukkola.hu ingyenes könyvcserélő oldal, de már szerveret kellett cserélni, anynyira túlterhelt lett az oldal. A háromtagú baráti társaság által hobbiból üzemeltetett közösségi szájon nincsenek hirdetések, és önkéntesek kategorizálják a mára 47 ezer példányra duzzadt kínálatot. Július 10-ei indulása óta 5500-an regisztráltak, aminek köszönhetően mára több mint 17 ezer könyv cserélt gazdát, méghozzá ingyen.

Az oldalon egyszerű szabályok szerint cserélhetünk könyveket: feltöltünk 5 példányt a saját könyvespolcunkról a rukkolára, amit szívesen elküldenénk másnak, egyet ezek közül happol tőlünk valaki, amit átadunk neki, és máris van happolási lehetőségünk, hogy miénk lehessen az általunk kiszemelt könyv. A könyvek rukkolása a moly.hu API-jának köszönhetően könnyű, a kereső mezőben elég, ha a könyv címét beírjuk, és a könyv adatlapját máris kézhez kapjuk.

A közterületen lévő könyvmegállók, a nyitott könyvespolcok hasonló elven működnek, azzal a különbséggel, hogy ott az emberek általában nem találkoznak az általuk vágyott könyv előző gazdájával. A Rukkola azonban erre is lehetőséget ad, hiszen a felhasználók nemcsak postán, hanem személyesen is átadhatják egy-

másnak a könyveket, és ezzel új ismeretségek, barátságok születhetnek, sőt.

Az eddigi tapasztalatok szerint a felhasználók érdeklődő, lelkes, jóindulatú emberek, akik értik, hogy itt az olvasás szeretetén túl szükség van arra a tulajdonságra is, hogy ne csak kapni szeress ingyen, hanem adni is, „örömet okozni egy vadidegének”. A Facebook oldalukon lévő közösség keménymagjáról például még az is kiderült, hogy szívesen áldozzák a szabadidejüket arra, hogy a mások által felrakott könyveket kategorizálják a könnyebb kereshetőség érdekében.

De persze nemcsak jó tapasztalatok vannak, ezért volt már kitiltás is az oldalon. Például egy olyan tagtól vonták meg a jelszavát, aki – mint Facebook-adatlapjáról kiderült – a kutyájával cserélt könyvet, vagy egy másik, akinek az elhappolt könyvét az egyik önkéntes szerkesztő megtalálta frissen feltöltve, persze pénzért, a Vaterán. „Ha átvered a többieket, akkor menned kell, gyakorlatilag ez az egyetlen szabály”.

A statisztikák szerint a sikeres könyvátadásokban nemcsak a ponyva szerepel jól, hanem a szépirodalom is, toplistás most az iskolakezdés miatt Gárdonyi Egri csillagok című könyve, de Salinger Zabhegyezője és Süskind A parfümjé is.

Forrás: www.index.hu

A MÉDIA AZ ÉLETEMBEN

Az ember szociális lény. Igénye és joga van arra, hogy gondolatait másokkal közölje. A tájékoztatás és tájékozódás az emberi élet tartozéka. A tömegkommunikáció ereje vitathatatlan. Helyi Egyházunkat is meg kell ismertetni a világgal és fordítva. Főegyházmegyénknek, vagy egyházmegyéinknek nyilatkoznia kell a mindennapi életéről és ugyanakkor ki kell javítania minden téves valósi értesülést a kereszténységről és az Egyházzal. A média szerepe megmutatni az Egyház igazi arcát, ami megkönnyítheti az eligazodást a bonyolult helyzetekben.

Gyakorlati éves kispapként kerültem először kapcsolatba a Mária Rádióval, ami az élmények sorozatával járt együtt. A gyulafehérvári stúdió igazi elindulása tavaly október 26-án történt, amikor nagy ünnepi ceremónia keretén belül megáldotta az új stúdiót, itt Dél-Erdélyben dr. Oláh Zoltán, intézetünk rektora. Kiforrott csapatnak lettem a tagja, és valami egészen új kezdődött el. Épp egy krízis lépett be az életembe, amivel nem tudtam hirtelen mit kezdeni. Furcsa volt minden, mint ahogy annyi minden furcsa módon történik az életünkben, amikor Isten abba beavatkozik. Mert Ő soha nem úgy jelentkezik, mint ahogyan azt mi várnánk. Ez is jelzi, hogy Ő az!

Van egy példaképem, akit nem is olyan régen fedeztem fel: Boldog II. János Pál,

aki nagyon is explicit módon, teológiai terminusokkal beszélt az emberitársadalmi kommunikáció és médiakommunikáció témájáról 27 éves pápasága alatt. Ez a pápa, aki először ember volt felismerte, hogy az emberek ma nagyon összezavarodottak etikai, lelkiismereti vonatkozásban. Mindezt helyre kell tenni és szerinte először találkozni kell az élő

Krisztussal ahhoz, hogy a krisztusi küldetésben részt vállalhassunk. A

lelkiéletemben jelenlevő krízis épp erre volt jó, megtapasztalnom a kicsinységem és találkoznom Krisztussal, akit to-

vább adhatok környezetünk egyik legnagyobb plébániáján a Mária Rádióba.

Mindez persze nem volt zökkenőmentes, ma sem az, mert mindig mindent újra kell kezdenünk. Műsoraink elindításakor félelem volt bennem, egyrészt nem értettem, vagy nem értettük a rádiózáshoz, ezt nem is tanuljuk. A fő kérdésem sokáig ez volt: mindez vajon nem fog a minőség rovására menni? Minderre a választ Nagyváradon kaptam meg, amikor egy alkalommal a csapatunk a Materbe látogatott. A munkatársaink szerint attól függ, hogy minek tartjuk a rádiót. Elmondták, a Mária Rádiót soha nem tartották a szó szoros értelmében vett rádiónak, ahol mindennek tökéletesnek kell lenni. A Mária Rádió egy evangelizációs eszköz.

Evangelizálni pedig csak az tud, akinek lelkében van valami, ami kifelé kívánczik. Persze ez nem jelenti azt, hogy nem törekszünk a képzésre, sőt igenis fontos, hogy igényes műsoraink kerüljenek ki, amelyek tartalmasak és az Isten üzentét hordozzák.

Közismert, hogy interaktív rádió vagyunk, sok teret biztosít a négy stúdió azoknak, akik be akarnak telefonálni, meghallgatjuk őket, együtt imádkozunk velük. Az egyszerű ember, akinek néhány osztálya van, nem nagyon mer beszélni egy szakmailag kikupálódott, gyönyörűen beszélő műsorvezetővel. De amikor meghallja, hogy ez a rádió is csetlik, botlik, egyre inkább magáénak érzi.

Társaimmal folyamatosan tanuljuk, hogy egymásnak jeleznünk kell a hibákat, mert azokat ki kell javítani és abból mi magunk is sokat tanulhatunk. Puskás Attila társam fogalmazott egyszer nagyon szépen: *A Mária Rádió, a kispapok életében egy jó műhely.* És szerintem igaza

van! Ez a rádió csak szeretetből tud működni. Mindezt gyakran tapasztalom, társaim és hallgatóink részéről is! A műsorokkal kapcsolatban, törekszünk a kereteket megtartani, és azt adni, amivel rendelkezünk. Hisz kincseinket akarjuk megosztani az isteni életet vágyókkal.

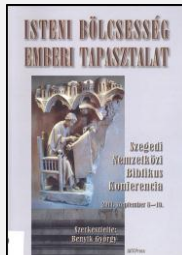
Szemináriumunk életében, - úgy érzem - csendben vagyunk jelen, a csapat számomra egy nélkülözhetetlen család, és valami nagyon fontos tapasztalatok: számíthatok ezekre az emberekre, valóbban kispap testvéreim. Vágyam, hogy majd papként a testvériség és a közös cél továbbra is összetart bennünket! Jó Isten eszközének lenni, hisz elrejtett és csodálatos istenarcok vagyunk. Örömteli pillanatok azok, amikor a mikrofonok elé ülünk, mert sokszor összeszokottan látunk hozzá a teendőkhöz és vidáman próbáljuk építeni Isten országát a Szűz Anya rádiójában.

Csiki Szabolcs

Teológus - V. évfolyam.

Gyulafehérvári Hittudományi Főiskola

ÚJDONSÁG		ÚJDONSÁG	
	Bánkuti Gábor, Varga Szabolcs, Vértési Lázár (szerk.)		Benyik György (szerk.)
	A 20. század egyház- és társadalomtörténetének metszéspontjai		Isteni bölcsesség, emberi tapasztalat – 23. Nemzetközi Biblikus Konferencia
	PPHF Pécsi Egyháztörténeti Intézet		JATEPress
	Pécs, 2012.		Szeged, 2012.

SZAKMAI CIKKAJÁNLÓ

■ Ásványi Ilona: Észrevételek az egyházi könyvtárak szakfelügyelete kapcsán. Beszámoló a teljesség igénye nélkül a 2009 és 2011 közötti időszakról in: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros 2012. 6. p. 13-32.

A Könyv, Könyvtár, Könyvtáros című folyóirat 2012. júniusi számában jelent meg Ásványi Ilona beszámolója az egyházi könyvtárakban végzett szakfelügyeleti munkáról. Az ismertetés címe: Észrevételek az egyházi könyvtárak szakfelügyelete kapcsán. Beszámoló a teljesség igénye nélkül a 2009 és 2011 közötti időszakról.

A beszámolóban az egyházi szakfelügyeleti munka során felismert és megfogalmazott észrevételeiket kívánta megosztani a vezető szakfelügyelő könyvtárosokkal, a szakfelügyeleti munkát szervezőkkel, és azokkal is, aki az egyházi könyvtárak fenntartásáért felelősek.

Az egyházi könyvtárak szakfelügyelete 2006-ban kezdődött el. Évente általában 5, (2010-ben 7) könyvtár vizsgálatával, ebben a könyvtártípusban a munka lassan a végéhez közeledik. A kísérleti évről (2006) a Könyv, Könyvtár, Könyvtárosban olvashattunk beszámolót, majd az első három évről (2006-2008) összegző írás jelent meg az Oktatási és Kulturális Minisztériumnak a könyvtári szakfelügyelet-ről kiadott kötetében. A most megjelent ismertetés a 2009 és 2011 között eltelt három év tapasztalatait foglalja össze az egész „projektre” vonatkozóan, tágabb összefüggésben szemlélve az elvégzett munkát.

Az ismertetés először felsorolja és ismerteti a vizsgált könyvtárakat, majd a szakfelügyeleti munka körülményeiről - szakértők, szakfelügyelők, tervezés, előkészületek – ad információkat. Ezután beszél a vizsgálatról, majd a vizsgálati munka során szerzett általános, az egész „projektre” jellemző sajátosságokat és a 2009 és 2011 között lefolytatott szakfelügyeleti vizsgálatok során felismert feladatokat, gondokat, szükségsszerűségeket és lehetőségeket ismerteti. Ez utóbbiakat a következő 6 pontban foglalta össze.

1. A társ (rokon) szakmákkal, tudományterületekkel való történelmi és napjainkban is valós „szimbiózis” és az ebből fakadó lehetőségek az együttműködésre.

2. Az integráció lehetősége? szükséges-e? a hatékonyabb működés biztosítására – példák a működő integrációra.

3. A rendszerváltozás után újonnan alakult egyházi könyvtárak sajátosságai, feladatai, gondjai.

4. Az egyházi könyvtár, mint „komplex kulturális intézmény.”

5. A közfeladatiság az egyházi könyvtárakban

6. Könyvtár – műemléki környezetben – akadálymentesítés, esélyteremtés, esélyegyenlőség, fogyatékkal élők könyvtári ellátása.

KÖSZÖNTÉSEK

Örömmel értesültünk arról, hogy augusztus 20. alkalmából egyházi könyvtáros kollégánk is kitüntetésben részesült. Sok szeretettel gratulálunk Dr. Löffler Erzsébetnek, az egri Érseki Vagyongazdálkodási Központ Könyvtár, Levéltár és Múzeum igazgatójának, aki a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetés vehette át közel négy évtizedes közművelődési, közgyűjteményi területen végzett eredményes tevékenysége elismeréseként. Köszönettel és hálás szívvel gondolunk eddig végzett munkájára, a továbbiakhoz kérjük a Jóisten áldását.

Ünnepeltjeink között köszönhetjük Dr. Kredics Lászlót a Veszprémi Érseki Könyvtár vezetőjét, aki idén ünnepelte 80. születésnapját. A jeles alkalomhoz sok szeretettel gratulálunk, jó egészséget, erőt kívánunk, kérve életére és munkájára a Jóisten áldását.

A kiadvány változatlan formában és tartalommal szabadon terjeszthető, felhasználható, nyomtatható, sokszorosítható és korlátozás nélkül közzétehető!

Lezárva: 2012. szeptember 22.

Kiadja: Egyházi Könyvtárak Egyesülése **Szerkesztő:** Török Beáta

Tördelte: Tegzes Béla **E-mail:** biblio@sapientia.hu **Telefon:** 1-486-4421